

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

**Przegląd punktowy w
trybie pilnym
Zwrot podatku VAT w
obszarze polityki
spójności –
nieoptymalny i podatny
na błędy sposób
wykorzystania środków
unijnych**

Listopad 2018 r.

Spis treści

	Punkty
Wstęp	01-02
Czym jest podatek VAT i jak on działa?	03-05
Zasady kwalifikowalności podatku VAT w wydatkach w obszarze polityki spójności	06-09
Zwrot podatku VAT – częsta przyczyna błędów, niespójności i nieoptymalnego wykorzystania środków	10-22
Skwantyfikowane błędy wynikające ze zwrotu niekwalifikowalnego podatku VAT	12-13
Niespójności w uznawaniu podatku VAT za wydatek kwalifikowalny	14-18
Nieoptymalne wykorzystanie środków unijnych przy zwrocie podatku VAT na rzecz podmiotów publicznych	19-22
Starania Komisji na rzecz poprawy sytuacji	23-32
Dotychczasowe działania	23-26
Możliwy rozwój sytuacji w kolejnym okresie programowania	27-32
Glosariusz	
Zespół kontrolny Trybunału	

Wstęp

01 W sprawozdaniach rocznych za 2015 r. i za 2017 r. Trybunał zwrócił uwagę na złożony sposób uznawania podatku od wartości dodanej (podatku VAT) za kwalifikujący się koszt w obszarze polityki spójności, zwłaszcza w przypadku *podmiotów publicznych*¹. W niniejszym dokumencie zawarto dodatkowe informacje uzupełniające uwagi i stanowiska przedstawione przez Trybunał w opinii nr 6/2018 w sprawie wniosku Komisji dotyczącego przyszłego traktowania podatku VAT w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów².

02 W tym celu Trybunał przeanalizował rezultaty własnych kontroli dotyczących wydatków w obszarze polityki spójności przeprowadzonych na potrzeby wydania poświadczenia wiarygodności w ostatnich latach. Na podstawie tej analizy Trybunał sporządził przegląd najistotniejszych problemów wykrytych w odniesieniu do podatku VAT:

- przyczyny występowania kwantyfikowalnych błędów stwierdzonych przez Trybunał;
- niespójności w traktowaniu podatku VAT;
- nieoptymalne wykorzystanie środków unijnych.

¹ Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie roczne za rok budżetowy 2017, pkt 6.40–6.42; Europejski Trybunał Obrachunkowy, sprawozdanie roczne za rok budżetowy 2015, pkt 6.31–6.35.

² Zob. pkt 87–89 opinii Trybunału nr 6/2018.

Czym jest podatek VAT i jak on działa?

03 Podatek od wartości dodanej (VAT) jest podatkiem pośrednim od konsumpcji towarów i usług, który podlega przepisom ustanawianym na szczeblu krajowym. *Standardowe stawki VAT* w UE wynoszą od 17% w Luksemburgu do 27% na Węgrzech. Aby zagwarantować pewien poziom harmonizacji w Unii, na mocy dyrektywy z 2006 r. w sprawie VAT³ wprowadzono wspólny system VAT, który państwa członkowskie są zobowiązane uwzględnić w przepisach krajowych.

04 Podatnik⁴ ma obowiązek pobrać podatek VAT od objętej opodatkowaniem działalności (sprzedaży) i przekazać pobrane kwoty do krajowego organu podatkowego. Może on następnie ubiegać się o odzyskanie kwoty podatku VAT, która została wcześniej pobrana z tytułu powiązanych zakupów towarów i usług dokonanych przez tego podatnika.

05 Po zakończeniu procesu produkcyjnego lub transakcji handlowej do budżetu państwa trafia łączna kwota podatku VAT zawarta w cenie końcowej. Konsument końcowy, niewnoszący żadnej wartości dodanej do produktu, nie ma prawa ubiegać się o odzyskanie VAT i z tego względu ostatecznie ponosi całkowity koszt podatku VAT w cenie końcowej zakupionego produktu (zob. rys. 1).

³ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

⁴ „Podatnik” oznacza ogólnie rzecz biorąc każdą osobę prowadzącą samodzielnie w dowolnym miejscu jakąkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy też rezultaty takiej działalności.

Glosariusz

Fundusze polityki spójności – w okresie programowania 2014–2020 fundusze polityki spójności stanowią część europejskich funduszy inwestycyjnych i strukturalnych (funduszy ESI).

Podatnik – zasadniczo spółka, przedsiębiorstwo jednoosobowe lub inny podmiot prowadzący działalność gospodarczą.

Podmioty publiczne – organy władz centralnych, regionalnych lub lokalnych lub wszelkie inne podmioty prawa publicznego.

Polityka spójności – skrócona nazwa podziału WRF 1b „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”.

Stawka podstawowa VAT – oznacza stawkę, którą państwo członkowskie UE musi stosować do wszystkich towarów i usług nieobjętych zwolnieniami. Państwo członkowskie może stosować obniżone stawki w odniesieniu do towarów lub usług, pod pewnymi warunkami.

Zwrot – nie musi oznaczać faktycznego przepływu pieniężnego, ale np. obniżenie podatku obrotowego.

Zespół kontrolny Trybunału

Niniejszy przegląd punktowy w trybie pilnym został przyjęty przez Izbę II – której przewodniczy członek Trybunału Iliana Ivanova – zajmującą się takimi obszarami wydatków jak inwestycje na rzecz spójności, wzrostu gospodarczego i włączenia społecznego. Kontrolą kierował Tony Murphy, członek Trybunału, a w działania kontrolne zaangażowani byli: Wolfgang Stolz, szef gabinetu; Brian Murphy, attaché; Peter Borsos, asystent; Juan Ignacio Gonzalez Bastero, kierownik, a także Orsolya Szarka, koordynator zadania. Wsparcie językowe zapewnił Mark Smith.

W ostatnich latach w sprawozdaniach rocznych Trybunał wskazywał na liczne błędy i niedociągnięcia w sposobie uznawania podatku od wartości dodanej (podatku VAT) za koszt kwalifikowalny w wydatkach w obszarze polityki spójności. Niniejszy przegląd ma uzupełnić uwagi dotyczące podatku VAT zawarte w sprawozdaniach rocznych Trybunału, a także stanowisko Trybunału wyrażone w opinii nr 6/2018. Wykorzystując rezultaty i dane z wcześniejszych kontroli przeprowadzonych na potrzeby wydania poświadczenia wiarygodności, Trybunał przeprowadził analizę powiązań między kwalifikowalnością a możliwością odzyskania podatku VAT. W niniejszym dokumencie przedstawiono przegląd błędów i niespójności stwierdzonych przez Trybunał i zwrócono uwagę na przypadki nieoptymalnego wykorzystania środków unijnych wynikającego ze swobodnej interpretacji zasad dotyczących możliwości odzyskania podatku VAT, w szczególności w odniesieniu do podmiotów publicznych otrzymujących wsparcie z UE. Na podstawie przeprowadzonej analizy i zgodnie z wcześniej przedstawionymi zaleceniami Trybunał uznaje, że Komisja i prawodawcy powinni rozważyć zmianę zasad dotyczących kwalifikowalności podatku VAT. Działania zmierzające do uproszczenia zasad powinny jednocześnie wspierać zasadę należytego zarządzania środkami unijnymi.

Z zespołem kontrolnym można skontaktować się, pisząc na adres:

ECA-Cohesion-SoA-2018@eca.europa.eu.

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY

12 rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Formularz kontaktowy: eca.europa.eu/pl/Pages/ContactForm.aspx

Strona internetowa: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

© Unia Europejska, 2018

W celu wykorzystania lub powielenia zdjęć lub innych materiałów nieobjętych prawem autorskim Unii Europejskiej należy wystąpić o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich.